

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1702. usque ad annum 1708

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 51. Pax Araviensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67633)

Catholicis nonnisi Lucernenses & Ura-
nienfes subscripfere, reliqui vero tres
Cantones rem nondum ad eam ventum
efle neceffitatem ceniebant, ut pacem
illam acceptare cogerentur: unde ru-
fticis etiam cujusdam Cantonis obftre-
pentibus bellum continuatum eft, &
die vigefima Julii Catholici prope Sin-
fium inopino impetu Bernenfium
agmen adorti captis ducentis ceteros
non fine clade repulerunt: mox autem
Bernenfes vicem repenfuri, in fuis ca-
ftris Catholicos ferro, flammaque ex-
fcindendos efle, proclamarunt, ac die
vigefima quinta ejusdem Mensis prope
Vilmergam cum Catholicis prælium
inierunt: Equidem hi in colliculo po-
fiti horrendam globorum tempeftatem
in hoftem detonabant, editaque ingenti
frage hæreticos in fugam egerunt: aft
cum ineautius eos infectarentur, atque
ex opportunis castris fuis pollecti, in
plana descenderent, ab iis inverfa fronte
ftrenue dimicantibus devicti, atque in
fugam acti funt.

Sæc. XVIII.
A. C. 1708.

§. LI.

Pax Araviensis.

Tandem die nona & undecima Au-
gusti Aravii anno hujus sæculi duo-
decimo pax conclusa est, Catholicis
admo-

*Kettel Dec.
VI. p. 692.*

Sæc. XVIII. admodum pernicioſa, & triginta duo-
 A. C. 1708. bus articulis comprehenſa, quorum
 potiffimi, magisque memorandi erant
 ſequentes. I. Badena, Bremgarta,
 Mellinga, Tigurinis & Bernatibus ce-
 dantur, prout etiam Rappersvilla,
 falvo tamen in his civitatibus jure Gla-
 roneniſium, falvisque priſtinis harum
 urbium juribus & privilegiis, necnon
 religione Catholica & libero illius exer-
 citio. II. Berna in communionem gu-
 bernationis Turgojæ, Rhenivallis, &
 Sargantii aſſumatur, cauſa vero Tog-
 genburgica ad amicam compoſitionem
 remittatur. III. Ubi religio mixta eſt,
 pars utraque pari jure fruatur, & in
 ſuo exercitio permaneat, majora ne-
 gotia etiam in religionum controverſiis
 ad diætas remittantur, per utriusque
 Religionis arbitros decidenda: cauſæ
 Eccleſiaſticæ Catholicorum, uti ma-
 trimoniales, & ad cultum & Eccleſiaſ-
 ticam diſciplinam, ſpectantes, coram Jdice Ec-
 cleſiaſtico ſine cognitione Gubernato-
 ris; & Proteſtantium coram Tigurino
 Jdice pertractentur. IV. Neutra pars
 ad alterius cæremonias, proceſſiones,
 ritus, feſta &c. teneatur: nec ulli li-
 ceat ea impedire aut ludibrio habere.
 Gubernatores tamen & ſubditi jurent
 juxta ritum ſuæ Religionis. V. Ubi
 Templum utrique religioni eſt com-
 mune,

mune, illa altera in die Dominica in Sæc. XVIII.
 æstate ad horam usque octavam, in A. C. 1708.
 hyeme usque ad nonam utatur, altera
 postmodum: intra hebdomadam vero
 Ecclesia utrique parti libere pateat ad
 suas functiones, Baptisterium quoque
 & cæmeterium quælibet pars suum ha-
 beat. VI. Utrilibet fas sit novum Tem-
 plum suis sumptibus pro se erigere, ita
 tamen, ut ad id Templum, quod utri-
 que parti commune fuit, jus amittat:
 sique pars altera suo ære vellet Tem-
 plum ampliari, id liceat, ita tamen,
 quin interim alterutra pars a suo exer-
 citio, vel sacrificiæ aut Altarium usu
 præpediatur: liceat quoque Protestan-
 tibus ad aliud vicinum suæ sectæ Tem-
 plum pro majori commodo exire.
 VII. Ubi sola Protestantium religio
 exercetur, soli bona Ecclesiæ admi-
 nistrent, ubi vero mixta, & bona
 Templi nondum sunt divisa, dividan-
 tur, nullaque pars alteri postea quic-
 quam contribuere teneatur. Collato-
 res beneficiorum, quæ Tigurinæ Sy-
 nodo sunt incorporata, ex tribus sibi
 præsentatis unum eligant, de bonis
 tamen, ab Ecclesiasticis, relictis, in
 communibus Præfecturis nihil detra-
 hatur. VIII. Emendetur Rhenival-
 lense Mandatum etiam circa Res ad
 religionem spectantes. IX. Abolita
Hist. Eccles. Tom. LXVII. A a a Pace

Sæc. XVIII. Pace publica Anno 1531. erecta sub
 A. C. 1708. rogetur hæc pax. In Turgovia, Rhe-
 nivalle, & Comitatu Sargantino offi-
 ciales sint mixti, aut alternent. Pu-
 pillis Tutores suæ Religionis dentur.
 Justitia sine Religionis discrimine om-
 nibus administretur. Exteri non affi-
 mantur in cives in Præfecturis com-
 munibus sine consensu omnium Cant-
 onum ibi gubernantium. X. Si bellum
 oritur inter Cantones, communes Pro-
 vinciaë neutras partes sequantur, nul-
 laque munimenta in iis construantur
 sine consensu omnium, quorum inter-
 est; ad mortem condemnati nullo modo
 ad immutandam religionem compell-
 lantur. XI. Convitia in & extra Ec-
 clesias, scripto vel ore tenus cunctis
 Ecclesiasticis & laicis interdicta sint,
 & altera religio *Catholica*, altera vero
Evangelica ubique appelletur. XII.
 Quoad justitiam, hæreditates, succes-
 siones, utriusque sit par & æqua con-
 ditio. XIII. In diætiis, ubi tam pro-
 fanæ, quam Religionis causæ pertra-
 ctentur, duo sint Protocollistæ, alter
Catholicus, alter ex Protestantibus.

Ex hoc paciscendi modo manifeste
 exorto dissidio inter se & Catholicos
 in turbido piscantes, quamprimum vi-
 ribus prævalent, non modo urbes &
 oppi-

oppida Catholicis deprædari, vastare Sæc. XVIII.
 & eripere, sed suam quoque sectam ar- A. C. 1708.
 mata vi, aut extortis pactis invehere,
 cunctaque ad ingenium sectæ suæ in-
 vertere moliuntur: econtra autem,
 quando Catholici vel pugillum terræ
 occupant, aut more pristino in locis
 præsertim mixtis vivere volunt, tunc
 statim altum clamant, gravamina ac-
 cumulunt, cælum & terram & acha-
 ronta movent, fœdera opemque po-
 tentiorum implorant, socios undique
 convocant, atque innumeros in sacris
 & civilibus obices ponunt: Sic quoque
 Helveti Calvinistæ, postquam in Vil-
 mergano prælio per Catholicorum di-
 scordiam, & rusticorum insolentiam
 victores exstiterunt, quatuor omnino
 urbes & districtus plures, etsi octo an-
 tiquioribus Cantonibus fuerint commu-
 nes, aut ad Catholicos spectassent, sub-
 traxerunt, atque his in locis bona Ec-
 clesiastica hæcenus a solis Catholicis
 percepta diviserunt, suæque sectæ
 exercitium latius extenderunt: Ab
 ejusmodi violentis usurpationibus ab-
 stinuerunt Catholici Cantones, etsi
 Sæculo XVI. & XVII. insignes de Pro-
 testantibus victorias retulissent, cuncta
 enim eis in integrum restituerunt, ni-
 hilque illis per pacem ademerunt. E-
 contrario Calvinistæ hanc ipsam pacem

Sæc. XVIII. pro suo arbitrio interpretantes, in
A. C. 1708. quamplurimis urbibus non modo in
 Senatum & officia majori etiam nu-
 mero Protestantes intruserunt, sed e-
 tiam in Sacra grassati, Ecclesiasticos
 fructibus spoliarunt, eaque suis Præ-
 dicantibus attribuerunt, Episcopum
 Constantiensem jurisdictione sua tam
 sacra quam temporali privarunt, et
 ea antiquissimi juris ac quietæ posses-
 sionis titulo potitus esset.

§. LII.

*Summi Pontificis querelæ contra
 hanc pacem.*

Epist. Clem. XI. p. 1715. Quamprimum summo Pontifici inno-
 tuerat, quod Lucernenses, invi-
 tis ac reluctantibus ceteris quatuor Can-
 tonibus, iniquas hujus pacis conditio-
 nes suo assensu probarint, mox die de-
 cima quinta Julii acerbas hæc ad eos
 dedit literas: „Statim ac renuntiatæ
 „Nobis fuerunt iniquæ, indecoræ, ac
 „prorsus intolerandæ pacis conditiones,
 „quas vobis, cæterisque Catholicis
 „Pagis, Bernenses, & Tigurini præ-
 „scribere meditantur, non intimo ter-
 „tum, ac plane acerbo dolore, sed
 „summo etiam horrore perfusi sumus,
 „non modicum tamen afflicto cordi no-
 „stro solatium ex eo comparatum est,
 „quod